

Produkcja radioizotopów medycznych

Zakład Fizyki Jądrowej i Jej Zastosowań Uniwersytetu Śląskiego
Środowiskowe Laboratorium Ciężkich Jonów Uniwersytetu Warszawskiego
Instytut Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie
Narodowe Centrum Badań Jądrowych w Świerku
Instytut Fizyki Jądrowej PAN

Katarzyna Szkliniarz

**XII Ogólnopolskie warsztaty akceleracji i zastosowań ciężkich jonów w ŚLCJ,
23-29.10.2016**

Plan

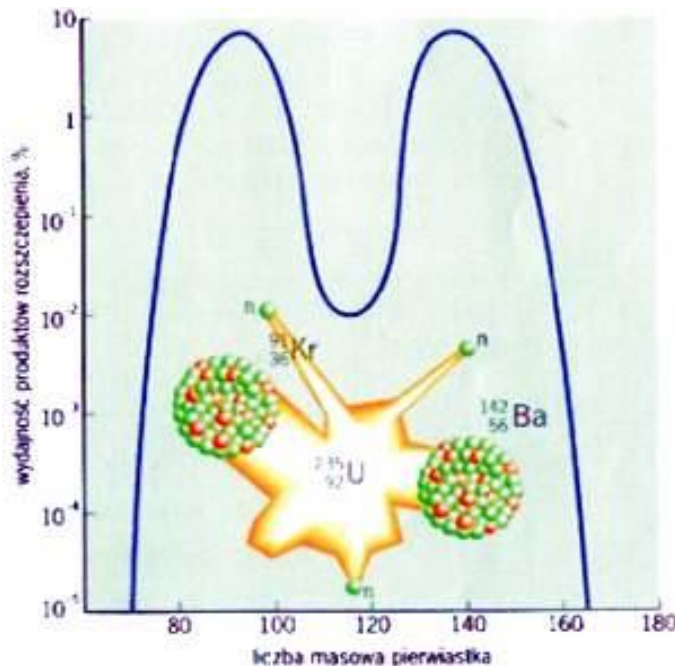
- Metody produkcji radioizotopów do zastosowań medycznych
  - Metoda reaktorowa
    - Generator radioizotopowy
  - Metoda cyklotronowa
- Ważne aspekty podczas produkcji radioizotopów przy użyciu wiązek z cyklotronów
(na przykładzie ^{211}At , $^{99\text{m}}\text{Tc}$, $^{43,44\text{g,m}}\text{Sc}$)
  - Funkcja wzbudzenia
  - Tarcze do aktywacji
  - Parametry aktywacji tarczy
  - Zanieczyszczenia radionuklidowe i metody ich minimalizacji
- Podsumowanie
- Wnioski

Metody produkcji radioizotopów

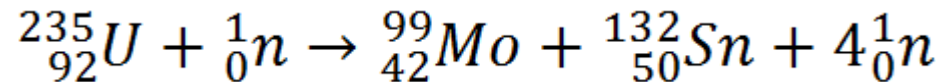
Metoda reaktorowa

Rozszczepienie cięższych nuklidów w reaktorach jądrowych

- ciężkie jądra, na które rozszczepia się ^{235}U , są jądrami różnych atomów: od cynku ($Z=30$) do dysprozu ($Z=66$) i liczbach masowych od 70 do 160

^{131}I , ^{133}Xe , ^{60}Co , ^{99}Mo

$\sigma_{\text{fiss}} = 586$ barna

$^{99\text{m}}\text{Tc}$ z generatora $^{99}\text{Mo}/^{99\text{m}}\text{Tc}$

$^{99}\text{Mo} = 6\%$

Strumień neutronów $\phi_n = 1.2 \cdot 10^{14} \text{ncm}^{-2}\text{s}^{-1}$

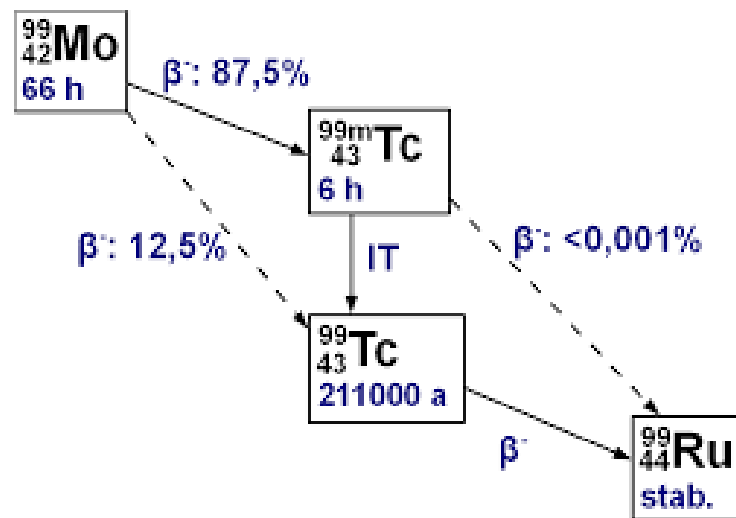
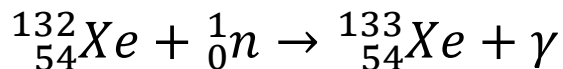
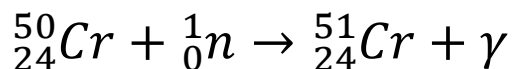
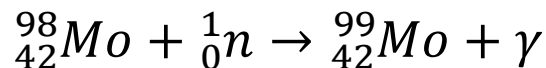
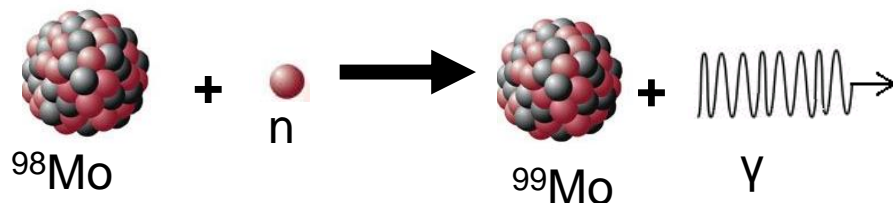
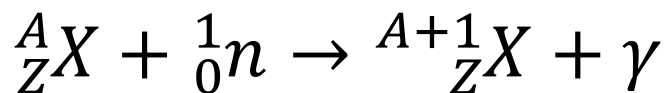
Czas rozszczepienia 100 - 150 godz.

Metody produkcji radioizotopów

Metoda reaktorowa

Napromienienie neutronami stabilnych nuklidów w kanałach neutronowych reaktora jądrowego

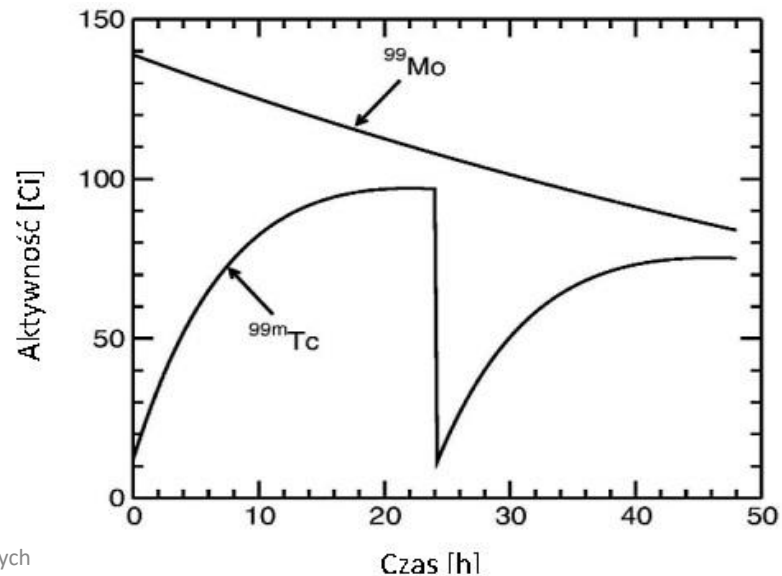
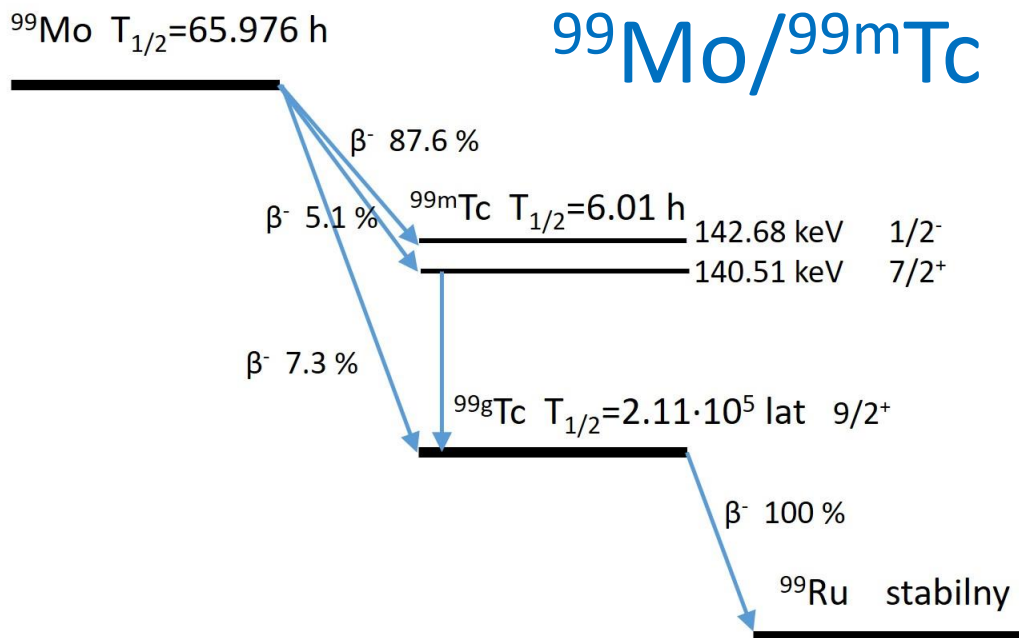
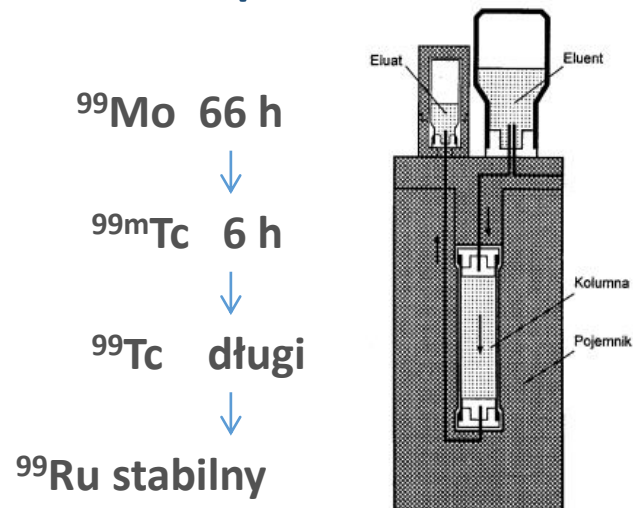
- reakcje wychwytu neutronów termicznych ($E < 0.1$ eV)
- wzrasta liczba neutronów w jądrze, izotopy β^- - promieniotwórcze.

Metody produkcji radioizotopów

Generator radioizotopowy

Jądro macierzyste rozpada się do jądra pochodnego

Metody produkcji radioizotopów

Metoda cyklotronowa

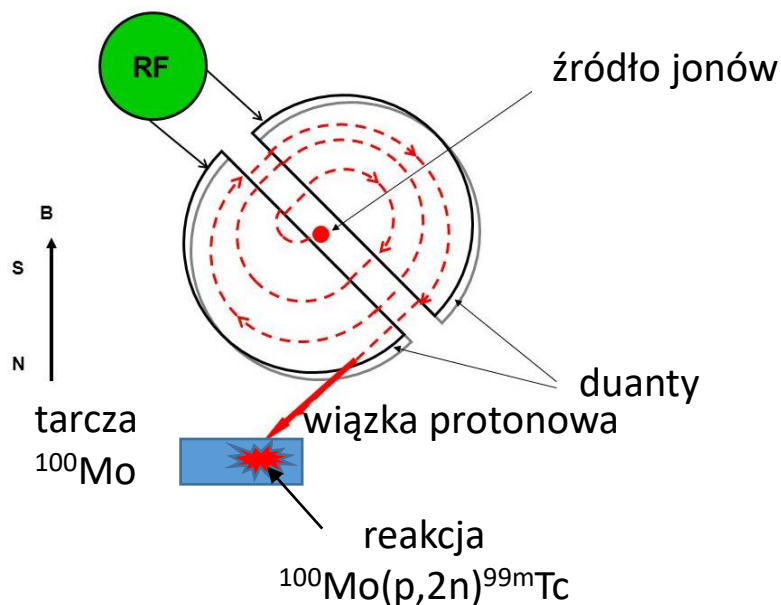
Napromienianie stabilnych nuklidów w akceleratorach i cyklotronach:

źródła wysoko energetycznych cząstek naładowanych:

p, d, ^3He , ^4He , cięższe jądra;

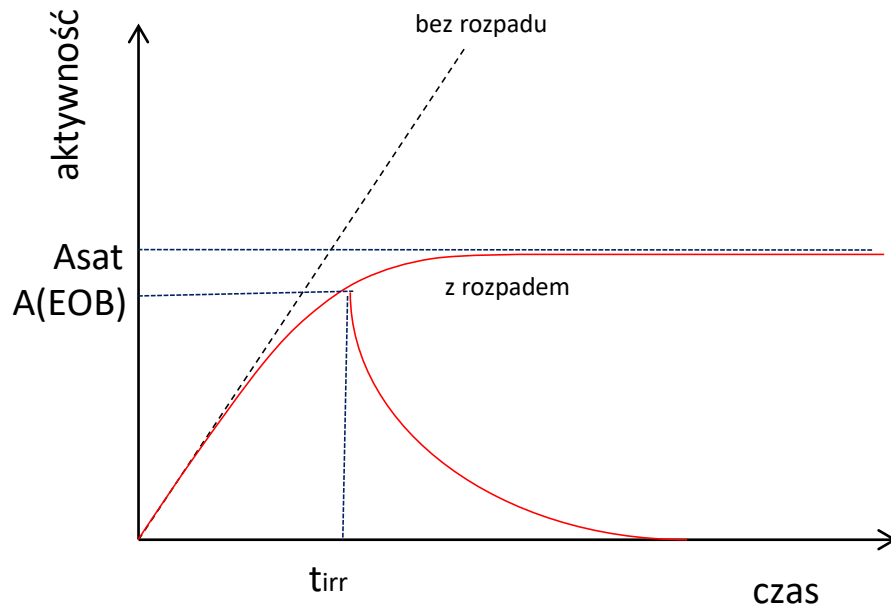
- energia progowa

^{11}C , ^{13}N , ^{15}O i ^{18}F

Produkcja radioizotopów

Izotopy stosowane w medycynie nuklearnej otrzymuje się w reakcjach jądrowych.

$$A = \Phi \cdot N \cdot \sigma \cdot (1 - e^{-\lambda t})$$

A- aktywność saturacji radionuklidu

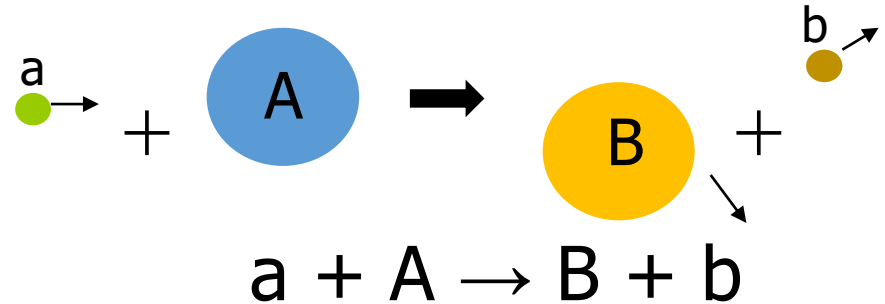
Φ – strumień cząstek –pocisków

N – liczba jąder w tarczy

σ - przekrój czynny

λ - stała zaniku

t – czas aktywacji tarczy

$$N_{NR} = N_p N_{target} \sigma$$

N_{NR} – liczba reakcji jądrowych

N_p – liczba cząstek padających

N_{target} – liczba jąder tarczy

σ - przekrój czynny

Produkcja radioizotopów do diagnostyki i terapii medycznej

Optymalna metoda produkcji:

- wydajność reakcji,
- aktywność właściwa radionuklidu,
- czystość radionuklidu,
- **czynniki istotne dla zastosowania medycznego:**
  - promieniowanie α , β^+ , β^- , γ ,
  - energia promieniowania,
  - fizyczny półokres rozpadu $T_{1/2}$,
  - biologiczny półokres rozpadu $T_{1/2\text{biol}}$.
- Oszacowanie i metody minimalizacji zanieczyszczeń izotopowych podczas produkcji.
- Wyznaczenie optymalnych zakresów energii do produkcji radioizotopów medycznych.
- Wyznaczenie optymalnych parametrów aktywacji tarcz (np. prąd wiązki, grubość tarczy)

Koszty produkcji:

- akcelerator,
- tarcze,
- badania radiochemiczne,
- synteza znakowanych związków chemicznych
- odzysk wzbogaconego izotopowo materiału tarczowego,
- transport.

Produkcja ^{211}At

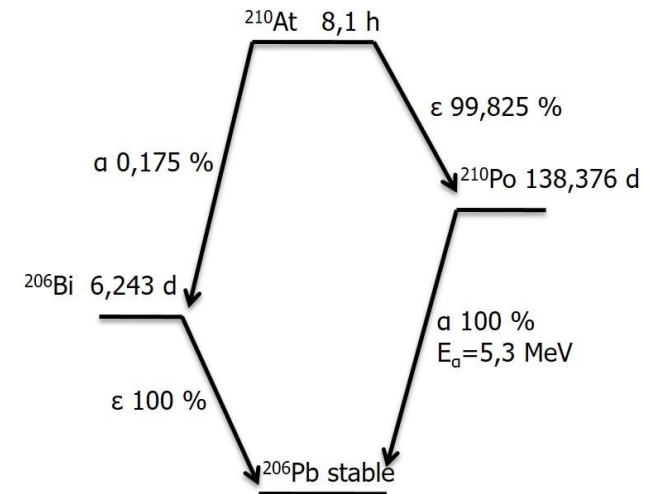
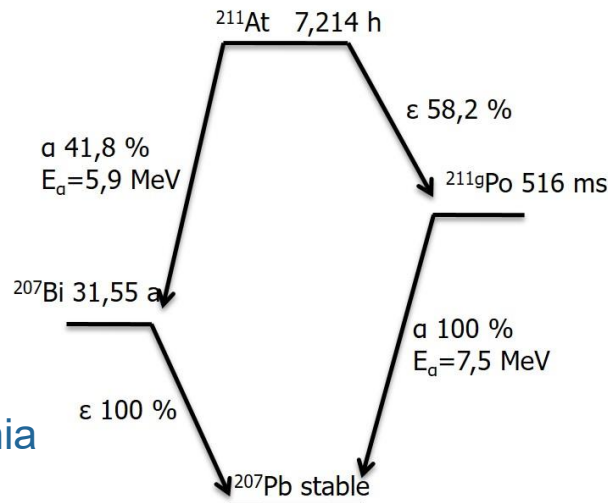
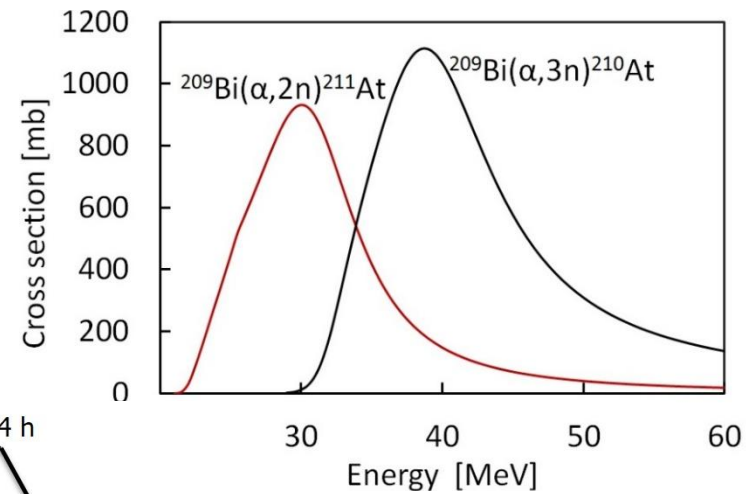
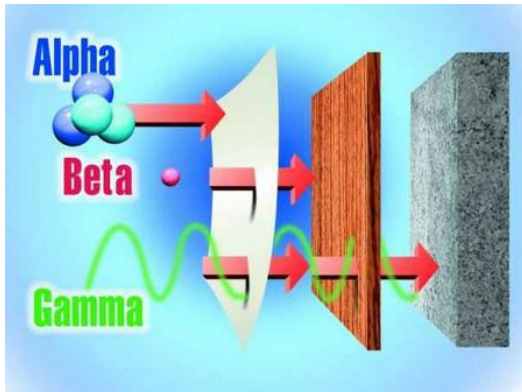
- Reakcja: $^{209}\text{Bi}(\alpha, 2n)^{211}\text{At}$
- Tarcze: ^{209}Bi (**99,999 %**)
- Celowana terapia cząstkami alfa (*Targeted Alpha Therapy*)
- Leczenie małych guzów nowotworowych oraz mikroprzerzutów

Zasięg cz. alfa w tkankach = 55-77 μm

Rozmiar komórki $\approx 10 \mu\text{m}$

α LET $\approx 100 \text{ keV}/\mu\text{m}$

Wysokie prawdopodobieństwo rozerwania podwójnej nici DNA

Produkcja ^{99m}Tc

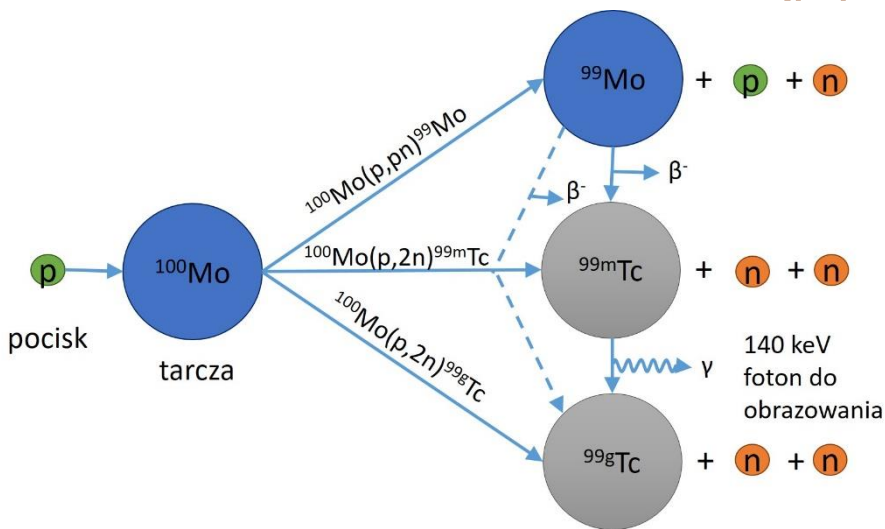
Reaktorowa

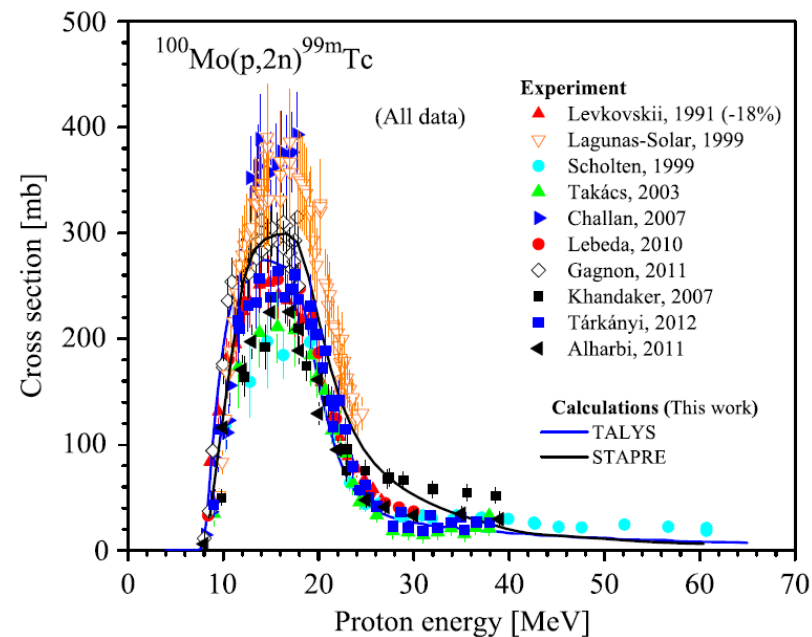
Akceleratorowa

Cyklotronowa

Schemat cyklotronowej metody produkcji ^{99m}Tc

S.M.Qaim, et al. Appl. Rad. Isot. 85 (2014) 101

Produkcja ^{99m}Tc

- Czas półwyciecznego zaniku ^{99m}Tc
 $T_{1/2} = 6.01 \text{ h}$
- W skali świata wykonuje się ok. 30 mln procedur medycznych rocznie
- 80% badań
- Diagnostyka medyczna również szeroko stosowana w Polsce
- ^{99m}Tc pochodzi z generatorów $^{99}\text{Mo}/^{99m}\text{Tc}$

Reaktory produkujące ^{99}Mo

- ▶ Reaktor w Chalk River w Kanadzie (54 lata)
- ▶ Reaktor Petten w Holandii
- ▶ Reaktor SAFARI w Południowej Afryce (46 lat)
- ▶ Reaktor Maria w Świerku

Reaktor w Chalk River

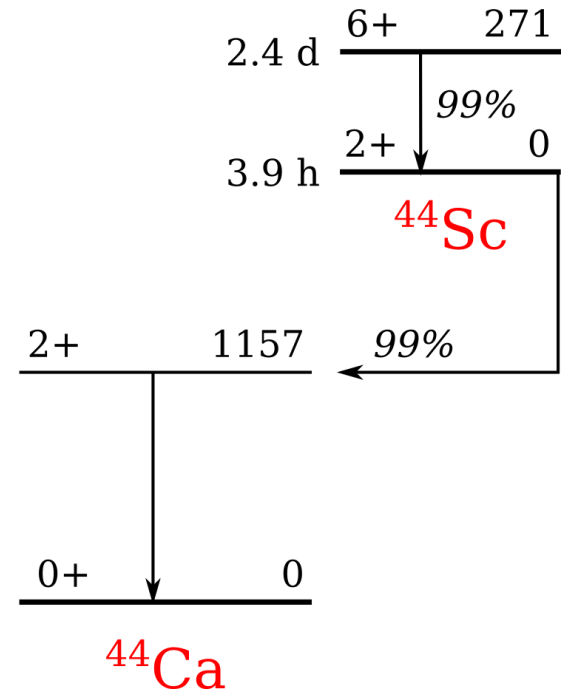
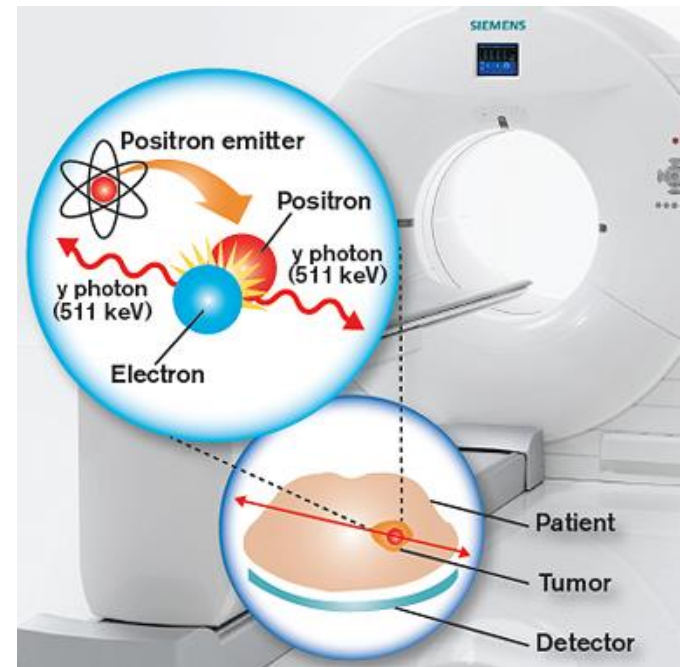
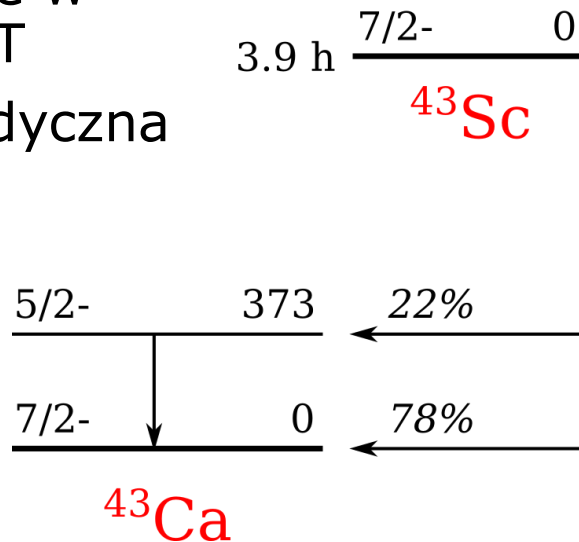
Reaktor Petten

Reaktor Maria

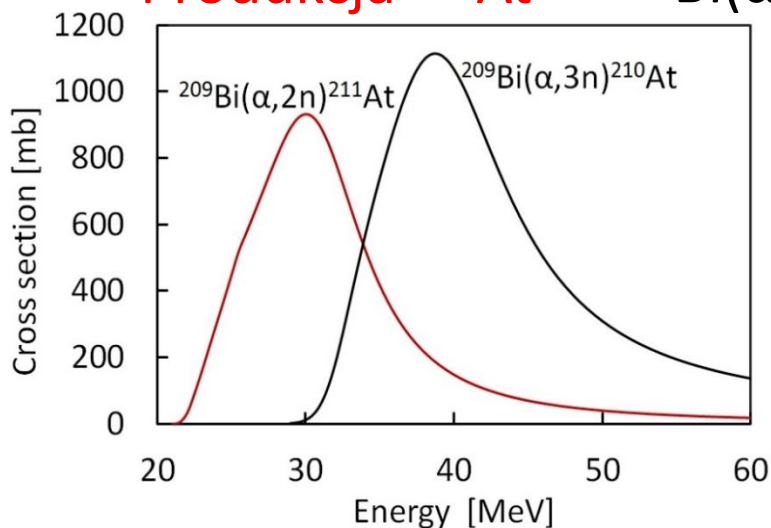
Produkcja $^{43,44g,m}\text{Sc}$

- Reakcje z użyciem wiązek
  - protonowych,
  - deutronowych,
  - cząstek alfa
- Tarcze: wapniowe i potasowe
- ^{43}Sc emiter promieniowania β^+
- $^{44g,m}\text{Sc}$ emiter promieniowania β^+
  - Generator in vivo $^{44m}\text{Sc}/^{44g}\text{Sc}$
- Wykorzystanie w badaniach PET
- Diagnoza medyczna

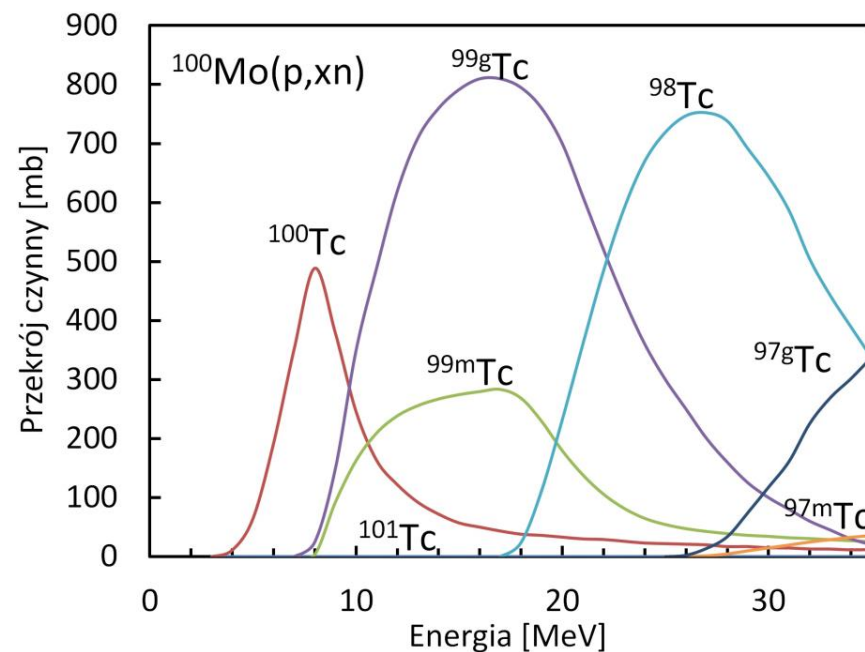
Wybór funkcji wzbudzenia $\sigma(E)$

Produkcja ^{211}At $^{209}\text{Bi}(\alpha, 2n)^{211}\text{At}$

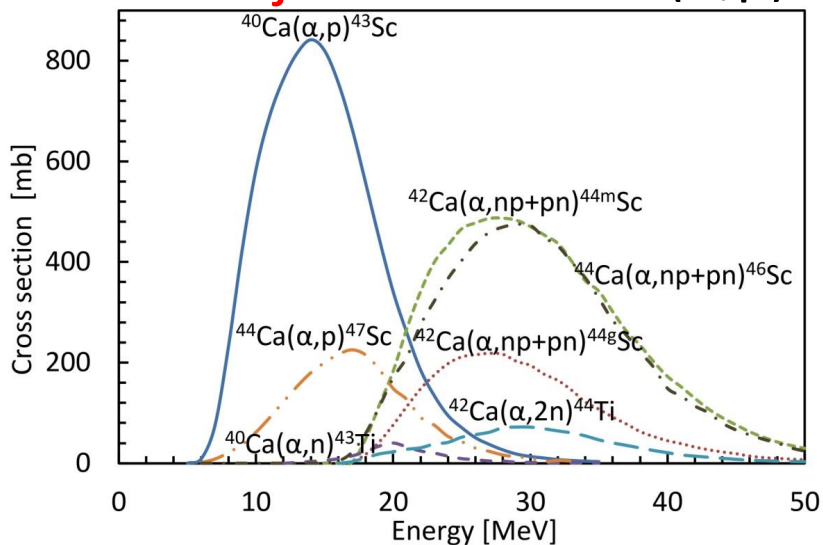

Produkcja ^{99m}Tc

$^{100}\text{Mo}(p, 2n)^{99m}\text{Tc}$

Produkcja ^{43}Sc $^{40}\text{Ca}(\alpha, p)^{43}\text{Sc}$

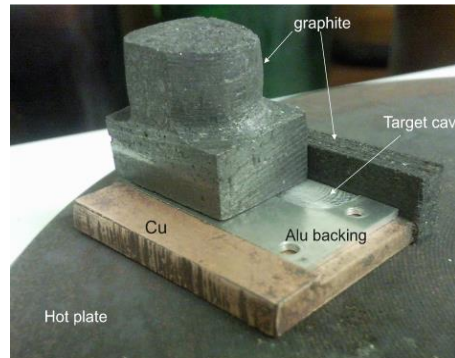
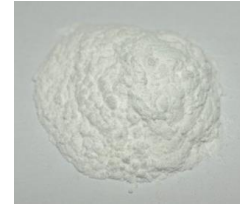
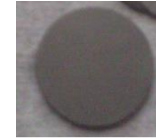

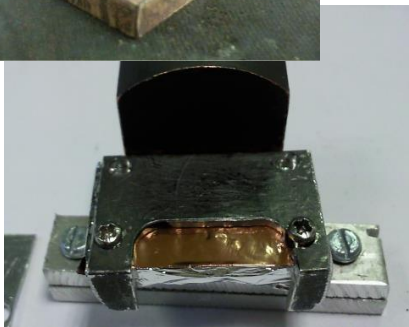
Wybór materiału tarczowego

- Właściwości fizyczne i chemiczne materiału tarczowego
  - stabilność fizyczna i chemiczna,
  - wł. mechaniczne,
  - pojemność cieplna,
  - temp. topnienia, parowania...)

wapniowe
potasowe

Tarcze
bismutowe

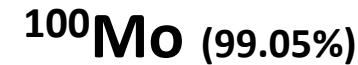

Gotowa tarcza do naświetlań

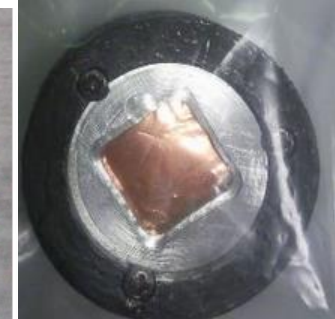

Elementy mocowania tarczy

Tarcze
molibdenowe

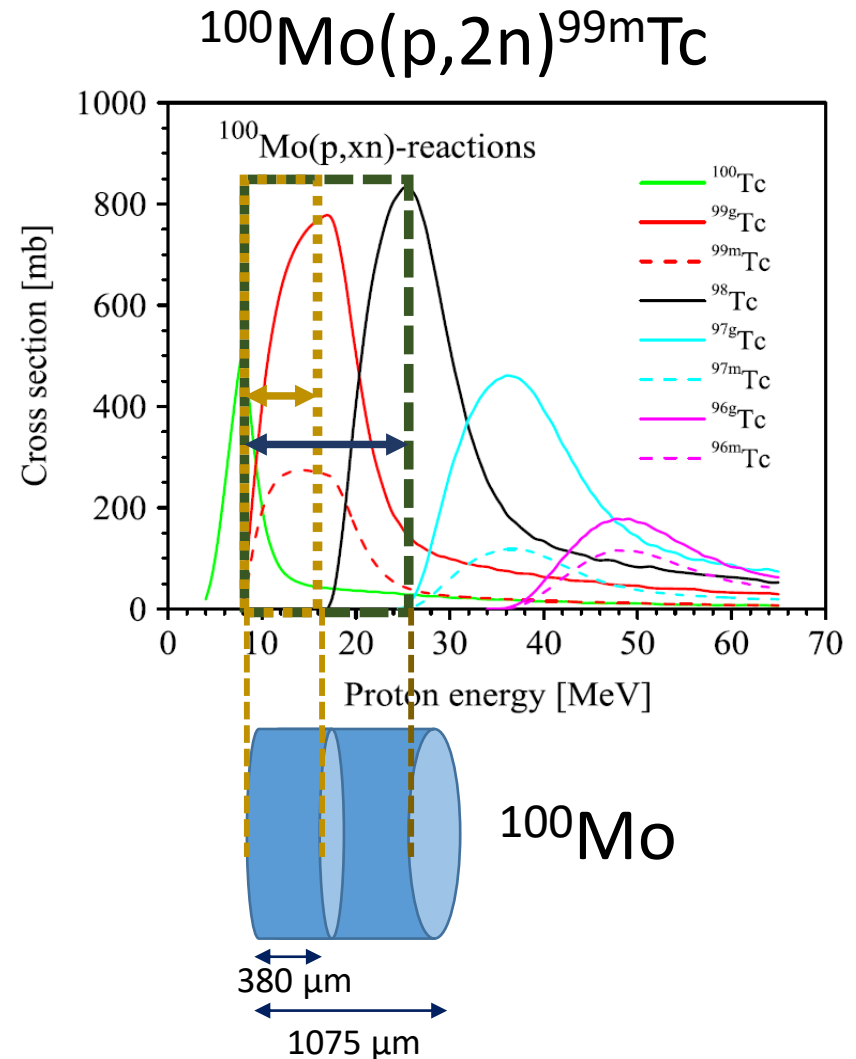
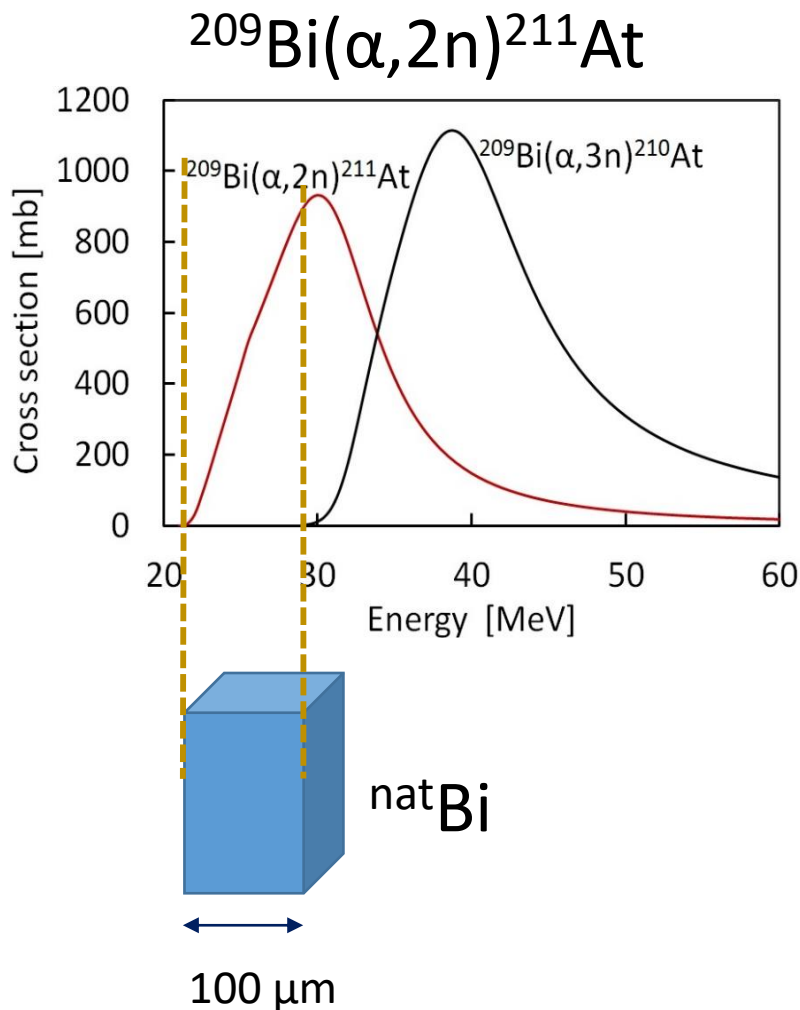

Pastylki Mo

Gotowa tarcza do naświetlań

Energia wiązki/zakres energii- grubość tarczy

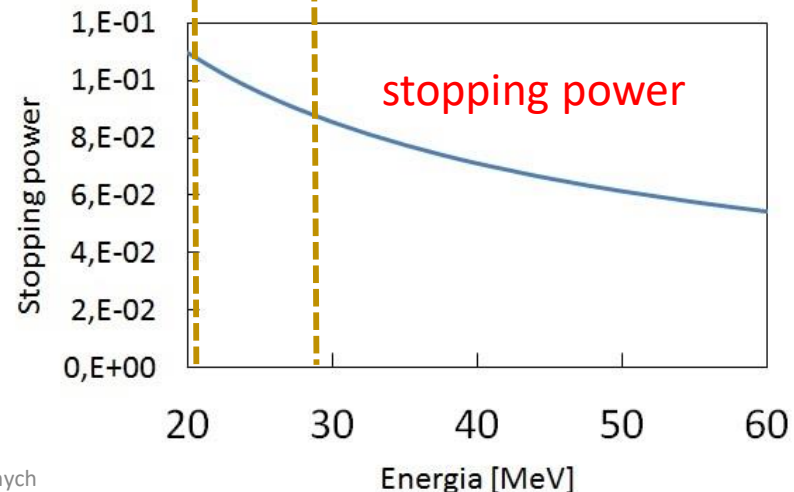
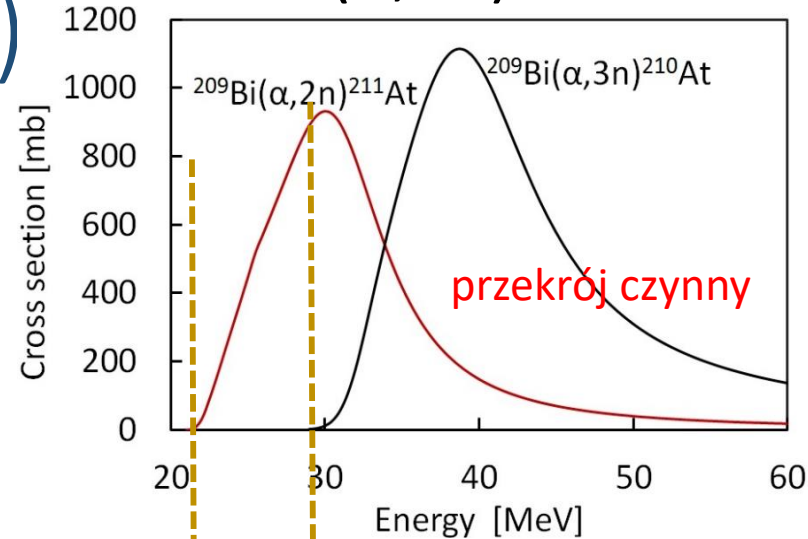
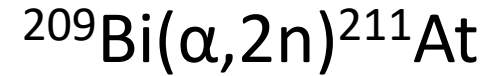
Thick Target Yield (TTY)

- Przekroje czynne (EXP;EMPIRE;TALYS;EXFOR)
- Stopping Power (SRIM)

$$TTY = \frac{H N_A \lambda}{z q_e M} \int_{E_{min}}^{E_{max}} \frac{\sigma(E)}{S(E)} dE$$

TTY – Thick Target Yield
 H – wzbogacenie izotopowe materiału tarczowego
 N_A – liczba Avogadro
 z – liczba atomowa pocisku

q_e – ładunek elektryczny
 M- masa atomowa tarczy
 λ - stała rozpadu
 S – stopping power
 σ – przekrój czynny

Dostępność i cena

- Wzbogacenie izotopowe
(im niższe wzbogacenie tym tańszy materiał tarczowy)

Materiał tarczowy

Naturalna abundancja

- Metaliczny**

^{nat}Bi 100% ^{209}Bi

$^{209}\text{Bi}(\alpha, 2n)^{211}\text{At}$

^{met}Ca 96.94 % ^{40}Ca

$^{40}\text{Ca}(\alpha, p)^{43}\text{Sc}$

- Związek chemiczny**

$^{nat}\text{CaCO}_3$ 96.94 % ^{40}Ca

$^{40}\text{Ca}(\alpha, p)^{43}\text{Sc}$

^{nat}KCl 20.38 % ^{41}K

$^{41}\text{K}(\alpha, 2n)^{43}\text{Sc}$

Wysokowzbogacony

- Metaliczny**

$^{100}\text{Mo}(p, 2n)^{99m}\text{Tc}$

	^{100}Mo (%)	^{98}Mo (%)	^{97}Mo (%)	^{96}Mo (%)	^{95}Mo (%)	^{94}Mo (%)	^{92}Mo (%)
^{nat}Mo	9.63	24.13	9.55	16.68	15.92	9.25	14.84
^{100}Mo	99.05	0.54	0.07	0.11	0.1	0.05	0.08
^{100}Mo	99.815	0.17	0.003	0.003	0.003	0.003	0.003

- Związek chemiczny**

$^{42}\text{CaCO}_3$ 68 % ^{42}Ca

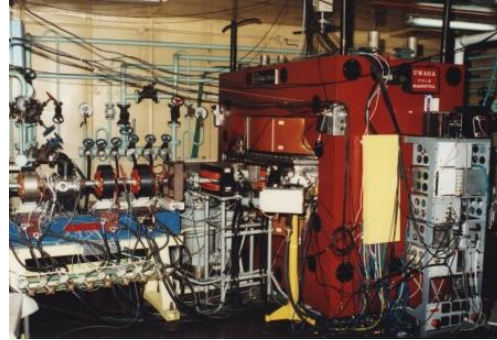
$^{42}\text{Ca}(\alpha, np)^{44g,m}\text{Sc}$

	^{40}Ca (%)	^{42}Ca (%)	^{43}Ca (%)	^{44}Ca (%)	^{46}Ca (%)	^{48}Ca (%)
^{nat}Ca	96.96	0.647	0.135	2.086	0.004	0.187
^{42}Ca	29.9	68	0.4	1.5	0.01	0.2

Cyklotrony

protonowe

- **Cyklotron C30** –
Narodowe Centrum Badań
Jądrowych w Świerku
  - **Protony 30 MeV**

Cyklotron C30

alfowe

- **Cyklotron U200-P**
Środowiskowe Laboratorium
Ciężkich Jonów UW
- Przyspiesza jony do
energii 10 MeV/A

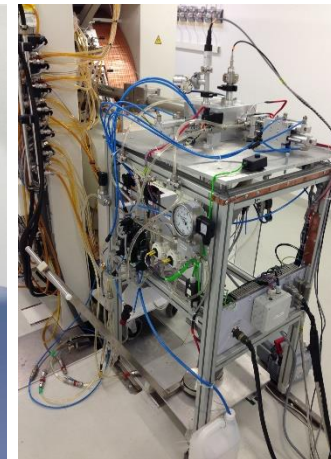
Cyklotron U200-P

deuteronowe protonowe

- **Cyklotron PETtrace** –
Środowiskowe Laboratorium
Ciężkich Jonów UW
- **protony 16.5 MeV**
- **deuterony 8.4 MeV**

Cyklotron PETtrace

Stanowisko do naświetlań na cyklotronie PETtrace

Pomiar widm promieniowania gamma

Detektor półprzewodnikowy HPGe

Spektrometr DSPEC

Program komputerowy

Gamma Vision/Tukan8k/Genie200

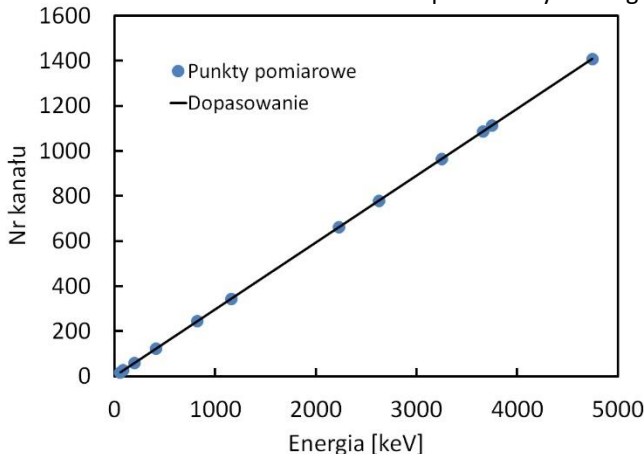

Układ pomiarowy widm gamma

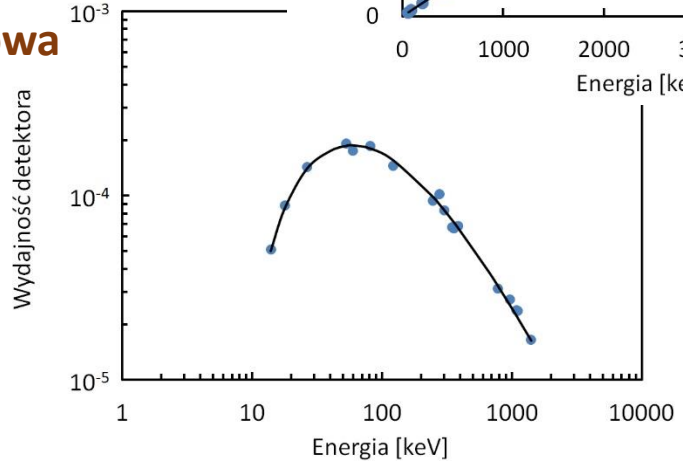

Spektrometr

Kalibracja Energetyczna

Wydajnościowa

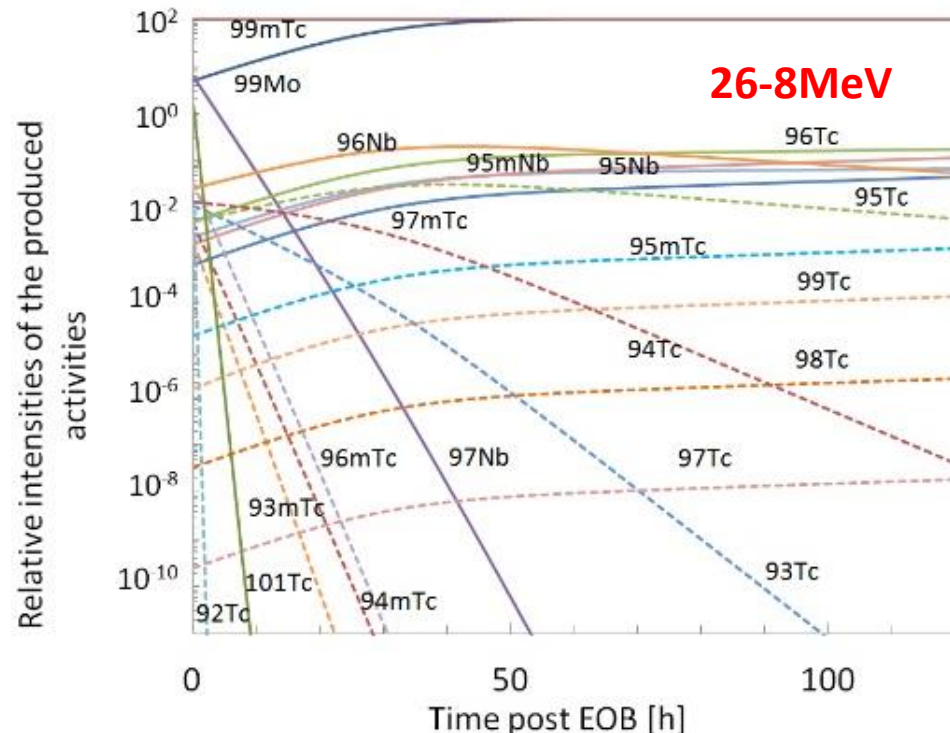
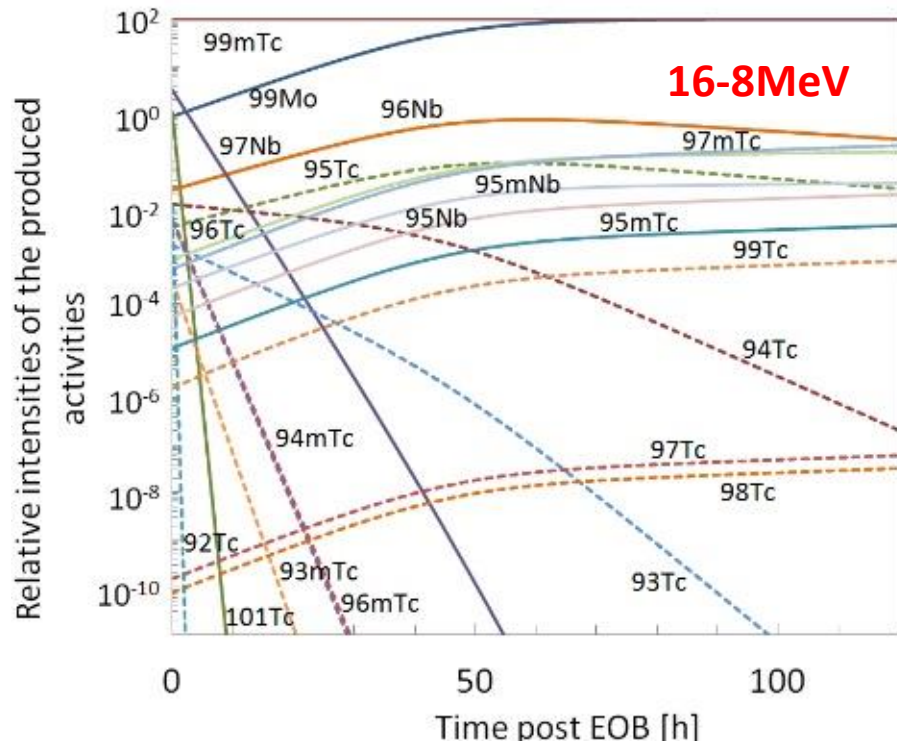

Źródło	Energia gamma [keV]
^{241}Am	17,8
	20,8
	26,34
	59,54
^{137}Cs	661,66
^{152}Eu	121,78
	344,28
	778,92
	1112,08
	1408,02

Zanieczyszczenia izotopowe

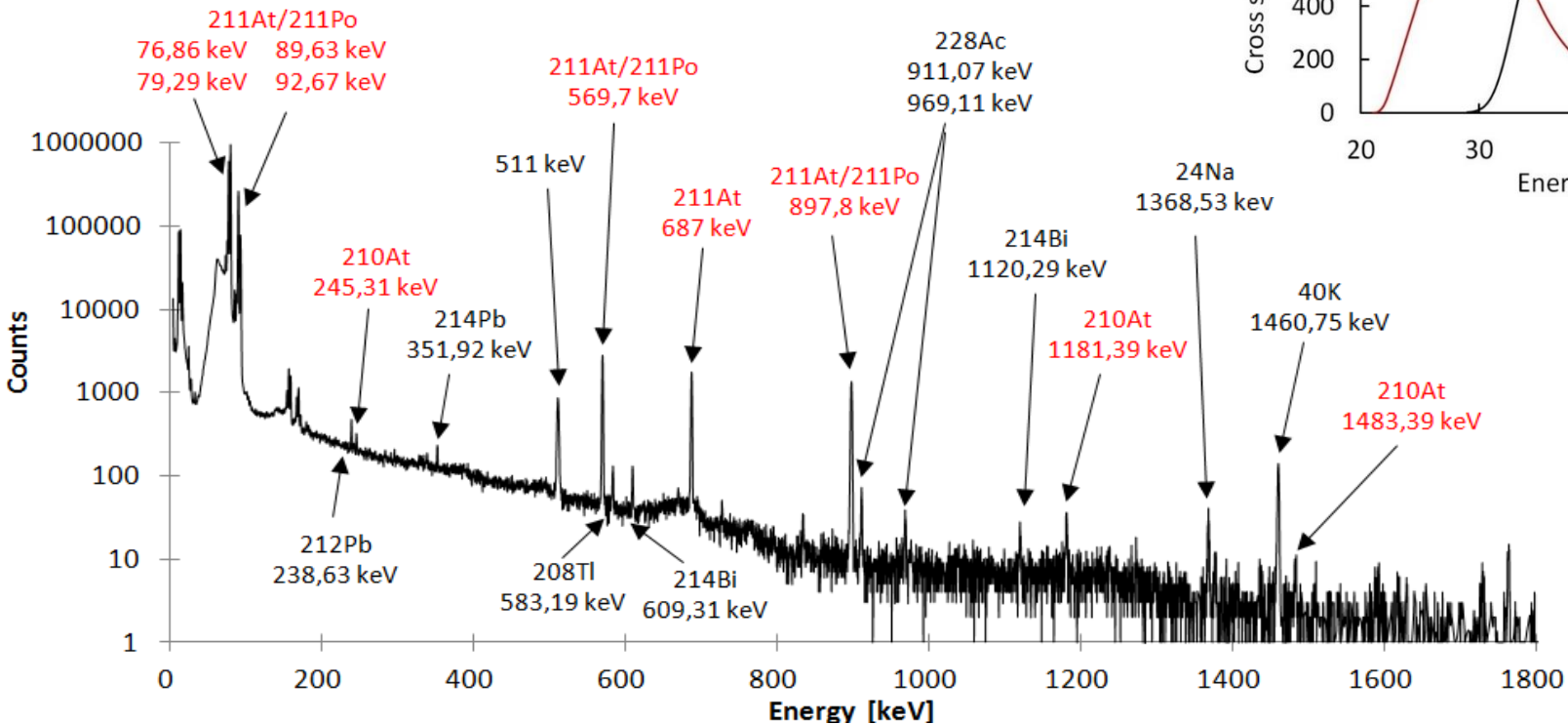
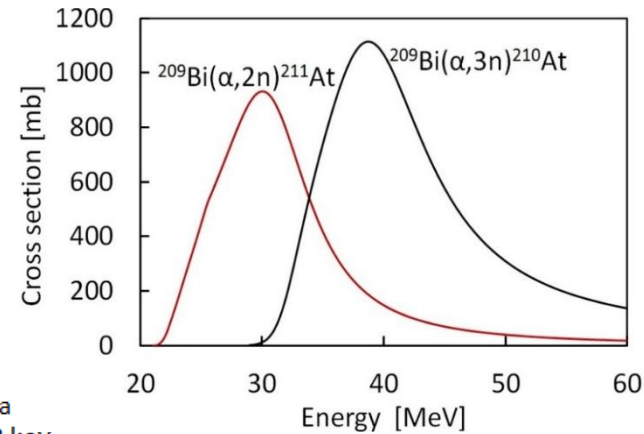
Skład izotopowy Mo

100Mo	99.815%
98Mo	0.17 %
97Mo	0.003 %
96Mo	0.003 %
95Mo	0.003 %
94Mo	0.003 %
92Mo	0.003 %

	EOB	EOB	6h	6h
	16-8 MeV	26-8MeV	16-8 MeV	26-8MeV
$N_{atoms} (99mTc/99gTc)$	0.23	0.21	0.105	0.099
$N_{atoms} (99gTc/all Tc)$	363	2.27	424	2.51
$N_{atoms} (99mTc/all Tc)$	84.2	0.48	44.5	0.25
$N_{atoms} (99mTc/g+all Tc)$	0.23	0.15	0.105	0.071

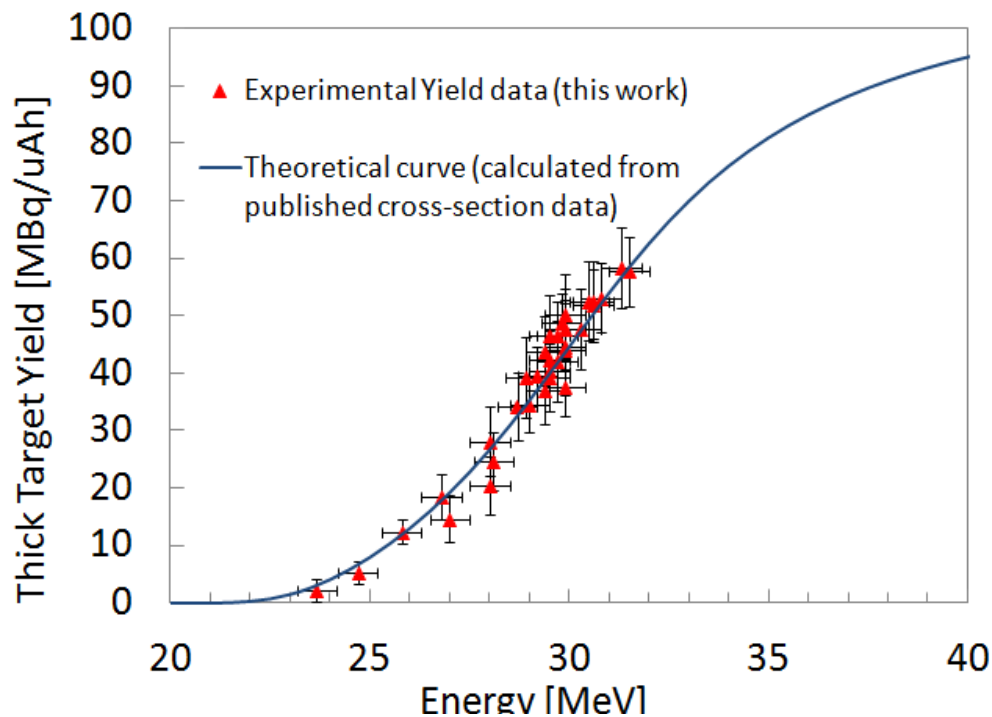
Widmo gamma tarczy ^{nat}Bi

^{nat}Bi 100% ^{209}Bi
 $^{209}\text{Bi}(\alpha, 2n)^{211}\text{At}$

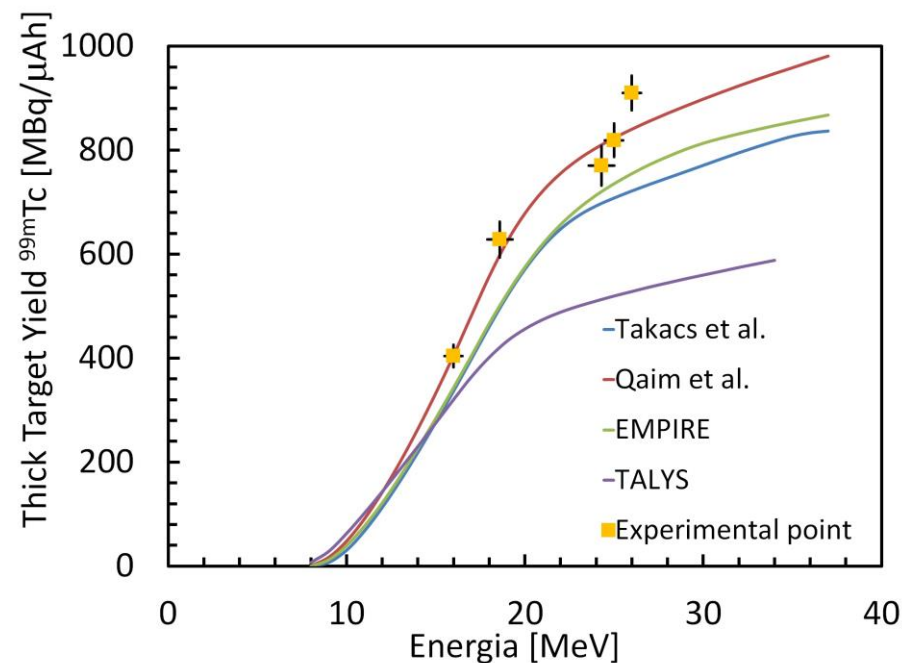
Widmo promieniowania gamma tarczy Bi, aktywowanej 4.25 h wiązką cz. alfa o energii 29 MeV, prądem 530 nA. Pomiar wykonany 1 h po EOB. Czas pomiaru time 0.36 h.

Thick Target Yield

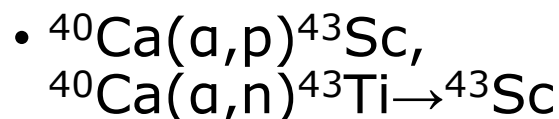
Szkliniarz, K. et al. 2015. Acta Phys. Pol. A. 127, 1471.

Energia 29 MeV, prąd 25 μA,
7 h aktywacji
4.7 GBq ^{211}At EOB

Produkcja ^{43}Sc

• Reakcje:

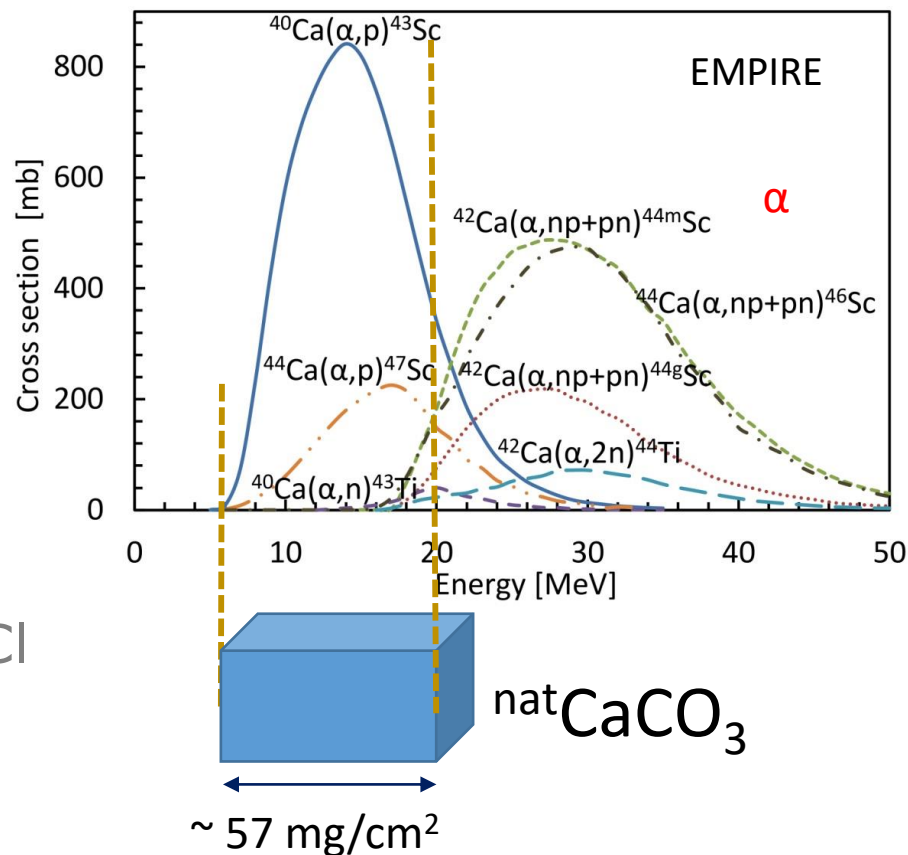
- $^{43}\text{Ca}(p, n)^{43}\text{Sc}$
- $^{44}\text{Ca}(p, 2n)^{43}\text{Sc}$
- $^{43}\text{Ca}(d, 2n)^{43}\text{Sc}$
- $^{42}\text{Ca}(d, n)^{43}\text{Sc}$

• Tarcze: Ca(met), CaCO_3 , CaO, KCl

• Energia wiązki cz. alfa 20 MeV

• ^{43}Sc emiter promieniowania β^+

• Wykorzystanie w badaniach PET

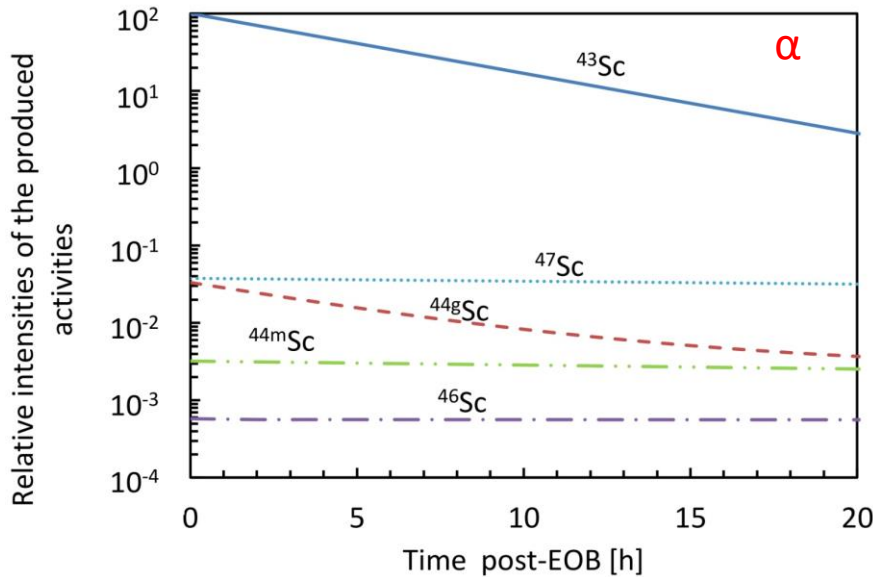

Skład izotopowy $^{\text{nat}}\text{Ca}$

▶ ^{40}Ca (96.94 %)	▶ ^{44}Ca (2.086 %)
▶ ^{42}Ca (0.647 %)	▶ ^{46}Ca (0.004 %)
▶ ^{43}Ca (0.135 %)	▶ ^{48}Ca (0.187 %)

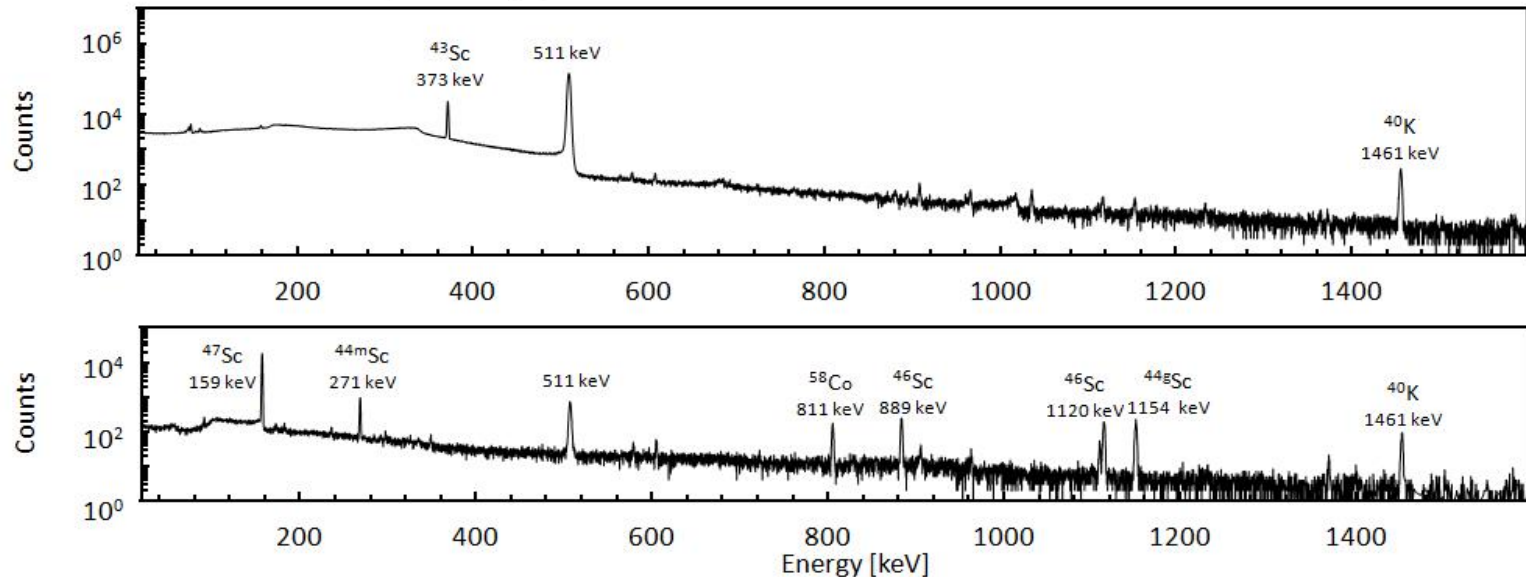

Zanieczyszczenia izotopowe tarczy CaCO_3

Zanieczyszczenia izotopowe ^{43}Sc
 $\text{natCaCO}_3 < 0.05\%$ (96.9% ^{40}Ca)
 $^{40}\text{CaCO}_3 < 1.5 \cdot 10^{-5}\%$ (99.99% ^{40}Ca)

Ewolucja w czasie względnych natężeń radioizotopów Sc wyprodukowanych w ciągu 4 godzin aktywacji tarczy natCaCO_3 wiązką cząstek alfa o energii 20 MeV.

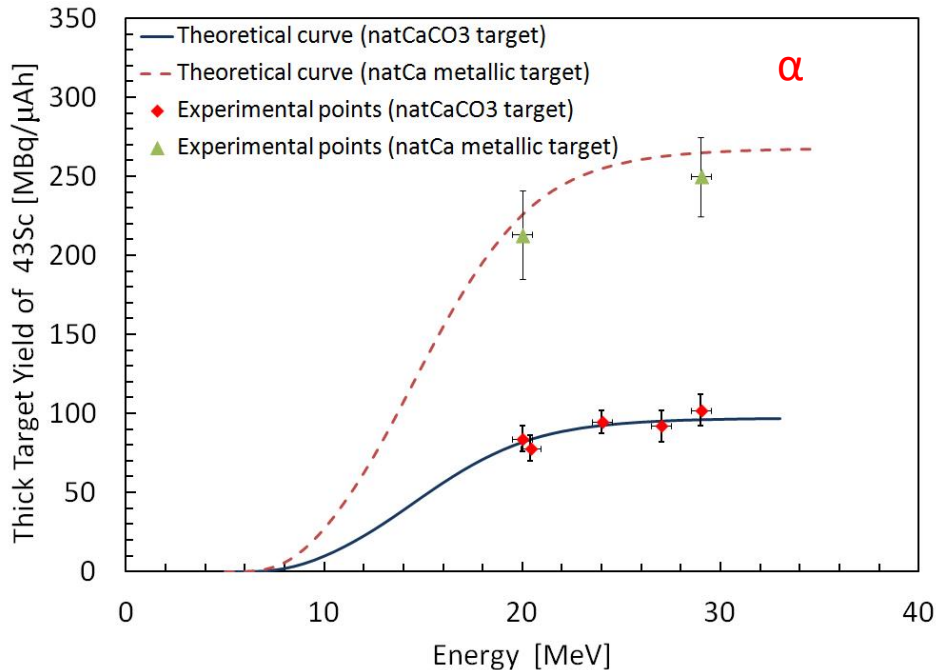

Widma promieniowania gamma grubej tarczy natCaCO_3 aktywowanej wiązką cząstek alfa.

Górne - pomiar wykonany 20 h po EOB. Dolne - pomiar wykonany 124 h po EOB.

Thick Target Yield ^{43}Sc porównanie

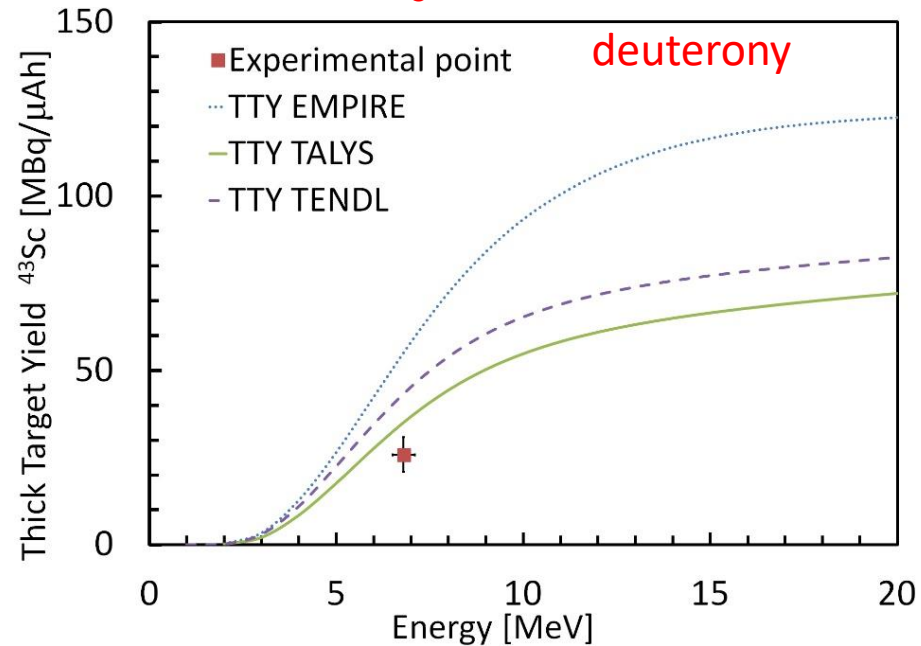
Tarcze:
 $^{\text{nat}}\text{CaCO}_3$ i $^{\text{nat}}\text{Ca}$

Porównanie eksperymentalnych i teoretycznych wartości Thick Target Yield (TTY) produkcji ^{43}Sc wiązką cz. alfa, tarcz $^{\text{nat}}\text{CaCO}_3$ i $^{\text{nat}}\text{Ca}$. Przekroje czynne z programu EMPIRE.

Szkliniarz et al.2016, Appl Rad. Isot.

Tarcze:
 $^{42}\text{CaCO}_3$ (68%)

Porównanie eksperymentalnych i teoretycznych wartości Thick Target Yield (TTY) produkcji ^{43}Sc wiązką protonową na tarczy $^{42}\text{CaCO}_3$ (68%). Przekroje czynne z programu EMPIRE, TALYS i bibliotek TENDL.

Szkliniarz et al.2016, Ann. Rep. 2016

Generator

$^{44m}\text{Sc}/^{44}\text{Sc}$

- Drogi produkcji:

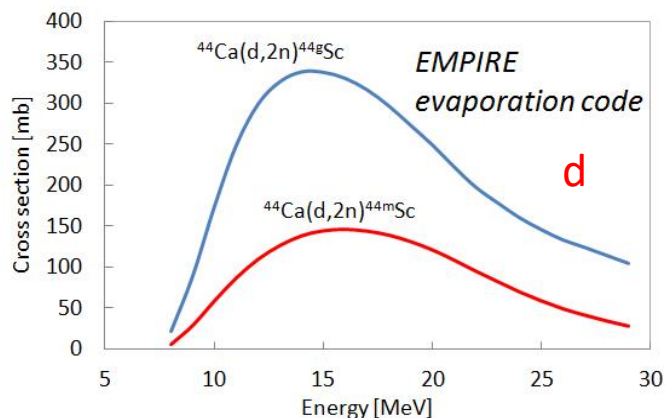
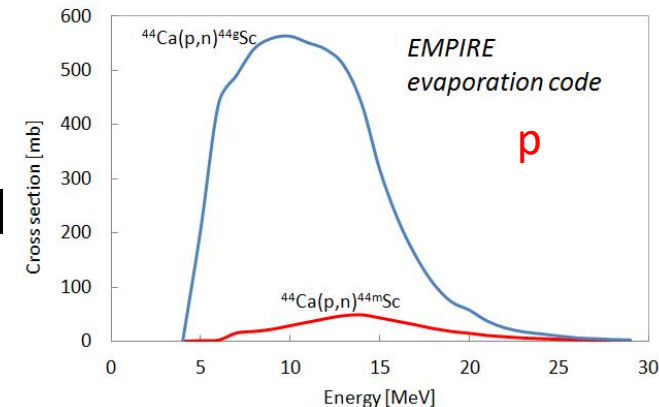
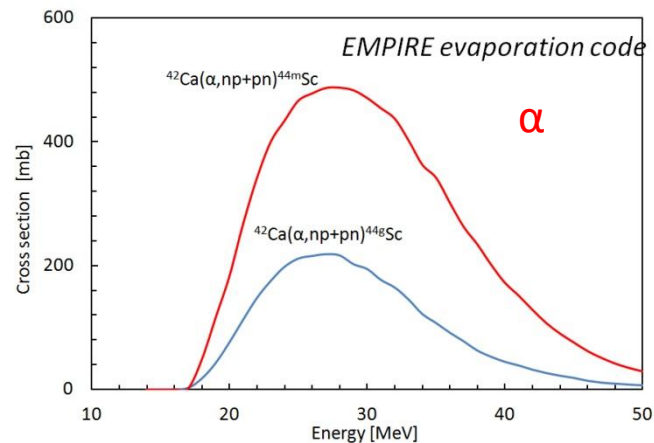
- $^{42}\text{Ca}(\alpha, np+pn \text{ lub } d)^{44g}\text{Sc}, ^{44m}\text{Sc}$
- $^{41}\text{K}(\alpha, n)^{44g}\text{Sc}, ^{44m}\text{Sc}$
- $^{44}\text{Ca}(p, n)^{44g}\text{Sc}, ^{44m}\text{Sc}$
- $^{44}\text{Ca}(d, 2n)^{44g}\text{Sc}, ^{44m}\text{Sc}$

- Tarcze:

$^{42}\text{CaCO}_3$ (68%), $^{\text{nat}}\text{CaCO}_3$, $^{\text{nat}}\text{CaO}$, $^{\text{nat}}\text{KCl}$

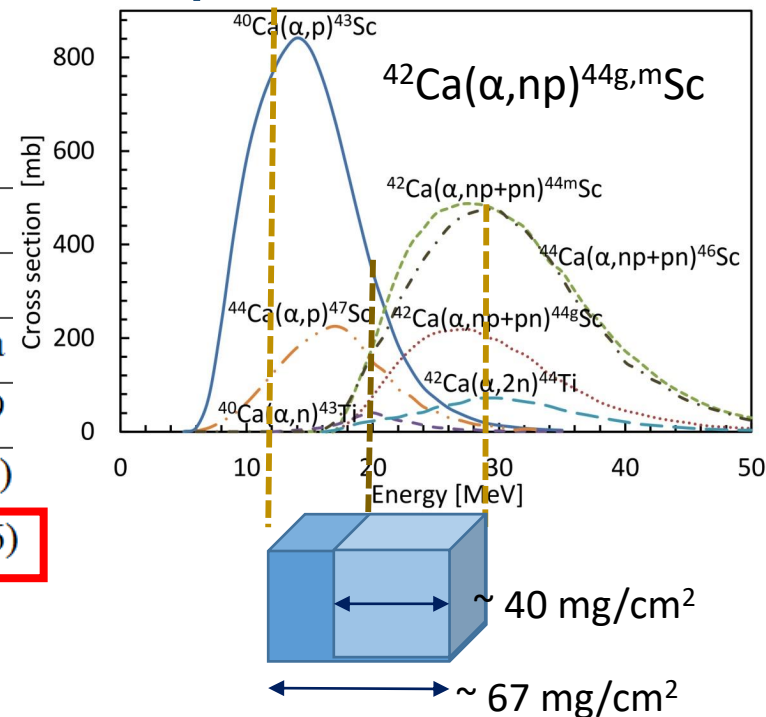
- Stosunek $^{44m}\text{Sc}/^{44g}\text{Sc}$ dla cz. α jest 20 razy większy od p i 5 razy większy od d

	^{40}Ca (%)	^{42}Ca (%)	^{43}Ca (%)	^{44}Ca (%)	^{46}Ca (%)	^{48}Ca (%)
$^{\text{nat}}\text{Ca}$	96.96	0.647	0.135	2.086	0.004	0.187
^{42}Ca	3.24	95.9	0.13	0.7	<0.01	0.03
^{44}Ca	0.76	0.01	0.01	99.2	<0.01	0.2

Porównanie produkcji $^{44m}\text{Sc}/^{44g}\text{Sc}$ różnymi drogami

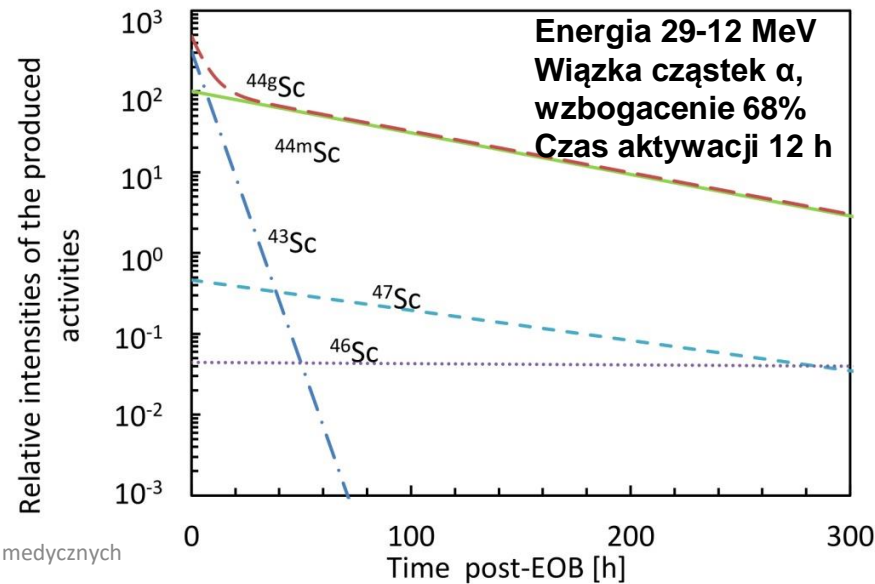
Projectile	p	d	α	α
Projectile energy (MeV)	15.6	14.9	20	29
Target	^{44}Ca	^{44}Ca	^{41}K	^{42}Ca
Target enrichment %	98	96.9	95.4	95.9
TTY ^{44g}Sc (MBq/ μAh)	630	220	60(9)	44(5)
TTY ^{44m}Sc (MBq/ μAh)	3.4	4.9	3.0(3)	4.8(6)
A(EOB) ^{44m}Sc after 12 h of 1 μA bombardment [MBq]	38	55	34	52

(Severin et al., 2012; Alliot et al., 2015; Valdovinos et al., 2015)

Isotope	29-12 MeV 68 %	29-20 MeV 68 %	29-20 MeV 95.9 %
^{44m}Sc	100	100	100
^{44g}Sc	481(92)	466(93)	466(93)
^{43}Sc	318(46)	157(37)	12(3)
^{46}Sc	0.044(15)	0.053(13)	0.018(4)
^{47}Sc	0.44(20)	0.28(8)	0.09(3)

(Szkliniarz et al., 2016)

Produkcja generatora $^{44m}\text{Sc}/^{44g}\text{Sc}$ porównanie

Protony

Prąd **50 μA**
 Czas aktywacji **12 h**
 Czas „chłodzenia” po EOB **48 h**

^{44m}Sc aktywność **1 GBq**

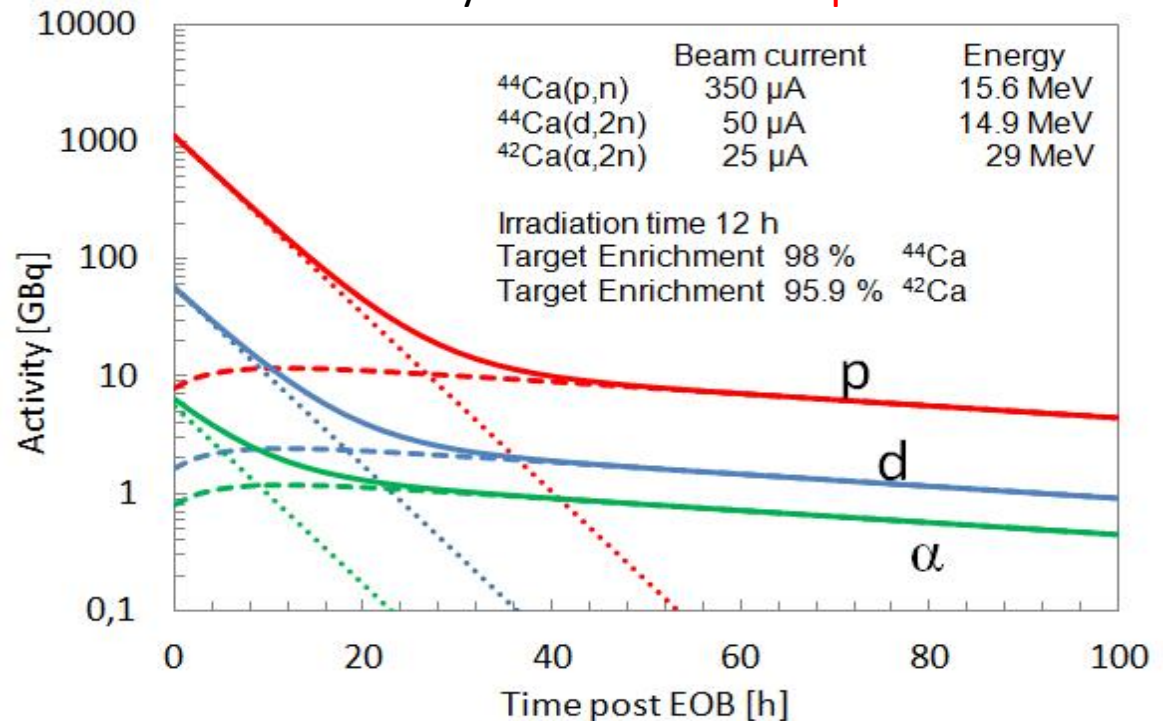
Cyklotron 30XP

Protony	15-30 MeV	400 μA
Deuterony	9-15 MeV	50 μA
Cz. Alfa	29- 30 MeV	25 μA

Cz. alfa

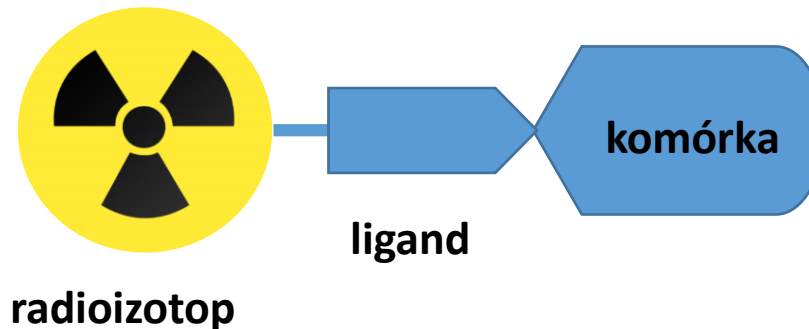
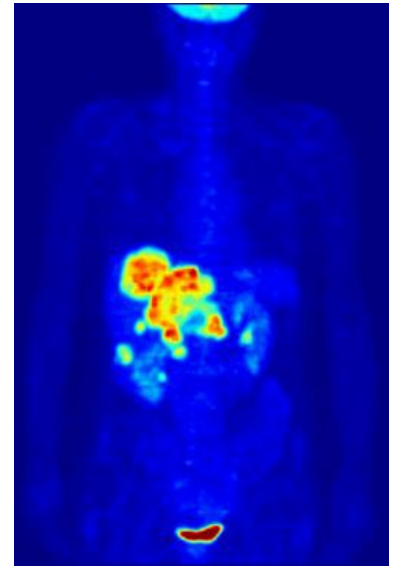
Prąd **25 μA**
 Czas aktywacji **12 h**
 Czas „chłodzenia” po EOB **24 h**

^{44m}Sc aktywność **1 GBq**

Radiofarmaceutyk

- Obrazowanie medyczne (^{99m}Tc , ^{123}I , ^{18}F ; emitery promieniowania γ)
  - Obrazowanie szkieletu 550-750 MBq ^{99m}Tc
  - Obrazowanie płuc 40-150 MBq ^{99m}Tc
- Terapia (^{131}I ; emitery promieniowania α, β)
  - Terapia tarczycy <800 MBq ^{131}I
- Obrazowanie + terapia (^{211}At ; emitery promieniowania γ i α, β)
  - Radioizotop – izotop promieniotwórczy
  - Ligand – związek chemiczny, cząsteczka, komórka

Idealny radioizotop

- Emisja odpowiedniego promieniowania (w zależności od zastosowania)
- Emisja fotonów w zakresie 100-500 keV (diagnostyka)
- Odpowiedni czas życia izotopu
- Łatwość wbudowywania się w związki chemiczne, i krótki czas wydalania z organizmu
- Łatwa dostępność
- Niska cena

Podsumowanie

- Zastosowanie wysoko wzbogaconego ^{100}Mo oraz zakresu energii 16-8MeV w cyklotronowej metodzie produkcji $^{99\text{m}}\text{Tc}$ pozwoli na zmniejszenie zanieczyszczeń izotopowych oraz na wprowadzenie tej metody do rutynowej produkcji tego izotopu
- Optymalną energią do produkcji ^{211}At , jest energia 29 MeV, dla której stosunek $^{210}\text{At}/^{211}\text{At}$ wynosi $1.6 \cdot 10^{-4}$
- Produkcja ^{43}Sc z wykorzystaniem wiązki cząstek alfa oraz naturalnych tarcz CaCO_3 jest tania i wydajną metodą oraz przy produkcji powstają małe zanieczyszczenia izotopowe,
- Stosunek izomerów ^{44}Sc produkowany w reakcji cz. alfa z $^{42}\text{CaCO}_3$ jest większy niż dla p i d, jednak obecnie dostępne wiązki p z cyklotronów mają większe prądy co powoduje, że produkcja ^{44}Sc z użyciem cz. alfa jest mniej wydajna,

Aby produkcja radioizotopów do zastosowań medycznych była wydajna musi być **kompromisem** pomiędzy:

- Doborem funkcji wzbudzenia
- Dostępnością materiału tarczowego/ opracowaniem metody produkcji tarcz
- Dostępnością wiązki cyklotronowej
- Możliwością zminimalizowania zanieczyszczeń radioizotopowych
- Łatwością wydzielania izotopu z aktywowanej tarczy/Opracowaniem metody łączenia z ligandem/ Odzyskiem materiału tarczowego z aktywowanej tarczy

Współpraca

Środowiskowe Laboratorium Ciężkich Jonów UW

J.Jastrzębski, J. Choiński, A. Jakubowski, K. Kapinos, M. Sitarz,
A. Stolarz, A.Trzcińska

Narodowe Centrum Badań Jądrowych

J. Wojtkowska, M. Kisieliński

Instytut Chemii i Techniki Jądrowej

A. Bilewicz, E. Chajduk, E.Leszczuk, M. Łyczko, M.Gumiela,
A. Majkowska, R.Walczak,

Instytut Fizyki, PAN

B. Wąs

Zakład Fizyki Jądrowej i Jej Zastosowań, UŚ

W.Zipper, K.Szkliniarz,

Dziękuję za uwagę!

Zaprezentowane wyniki
realizowane są w ramach grantów
ALTECH i PET-SKAND
wspieranych finansowo przez **NCBiR**

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju